

SEE MORE JESUS · WANTTOSEEMORE.COM

Nini Biblia Elobi Na Ntina Ya Malamu Na Mabe? — Eteni ya 2 · Makomi ya KJV elongo na Mituya ya Strong

PART 2 · BOYEKOLI YA SIKA ETONGAMI NA LIKOLO YA MATEYA YA NTINA YA LIBIKA

Malamu na mabe — Malakisi ya Ntina ya Biblia

LILOBA YA EBANDELI

Yoká. Lokuta ya kala koleka oyo elobamaki, elobamaki na nse ya nzete moko, mpe ezalaki lokuta na tina ya boyebi. Nyoka amekaki mwasi te na koyeba te — amekaki ye na koyeba: bokozala lokola banzambe, bayebi bolamu mpe mabe. Mpe boyebi yango ezalaki ya solo — Nzambe ye moko alobaki na sima, moto akomi lokola moko na biso, mpo na koyeba bolamu mpe mabe — kasi moto azwaki yango na loboko na ye moko, na liloba ya lokuta, mosika na Nzambe oyo azali kaka Ye moko malamumu, mpe lifuti na yango ezalaki liwa. Banda mokolo wana, bana ya Adamu bamemi boyebi oyo ezali kilo mingi mpo na bango: bazali na bwanya mpo na kosala mabe, kasi mpo na kosala bolamu bazangi boyebi; motema ya lokuta koleka biloko nyonso, oyo na suka etangaka mabe bolamu mpe bolamu mabe. Kasi yoká toli mobimba ya Nzambe. Nzambe oyo akangaki nzela ya nzete ya bomoi akangaki monoko na ye te. Atiaki liloba liboso ya moto — bóboya mabe, bópona bolamu; bólongwa na mabe, mpe bósala bolamu — mpe atiaki bilei ya makasi liboso na biso, mpo ete na kosalela yango mayoki na biso ekolakisama mpo na kokesenisa yango mibale. Mpe atindaki Mwana na ye, Mwana oyo aboyaki mabe mpe aponaki bolamu mpe alongwaki ata mbala moko te, oyo atambolaki kosala bolamu, mpe amemaki mabe na nzoto na ye moko na nzete, kino nzela oyo ekangamaki eteleme lisusu polele: na moto oyo alongi, nakopesa ye kolia na nzete ya bomoi. Longwa na nzete ya liboso kino na nzete ya suka, likambo oyo nde etiami liboso na yo. Boluka yango malamumalamu.

MITUNA MISATO OYO BOYEKOLI OYO EKOYANOLA:

1. Boyebi ya malamumu mpe mabe eutaki wapi, mpe ezalaki komemela moto nini na mokolo oyo azwaki yango?
2. Nzambe abengi moto asala nini na mabe mpe na malamumu — mpe boni, motema ya moto ekoki kondima libyangi wana yango moko?

3. Ndenge nini makoki ya nzoto ekomeka kokesenisa malamumu na mabe, mpe ndenge nini mabe elongwaka na nsuka?

MOBOKO OSILA KOTIYAMA — MALAMU MPE MABE

› *BILOKO MIBALE YA NZETE NA ELANGA --> NZETE YA BOMOI + NZETE YA BOYEBI YA MALAMU MPE MABE (Genèse 2:9).*

NA NZETE NYONSO OKOKI KOLIA MPO NA KOTONDA + KASI NA NZETE YA BOYEBI YA MALAMU MPE MABE OKOLIA TE (Genèse 2:16-17).

NYOKA ALOBI, BOKOKUFA TE MPENZA --> MOTO AZWI BOYEBI KOSILA NA NZAMBE + LIWA EKOTI (Genesis 3:4-7; Romans 5:12).

BAYEBI NGAI TE --> BAZALI NA BWANYA MPO NA KOSALA MABE + KOSALA BOLAMU BOYEBI TE (Yirimia 4:22).

› *MAWA NA BATO OYO BABENGAKA MABE ETE MALAMU, MPE MALAMU ETE MABE (Yisaya 5:20).*

MOTO NYONSO OYO AKOYOKA AKOFANDA NA KIMIA + AKOZALA NA BOBANGI TE LIYIBOSO YA MABE (Masese 1:33).

› *MAKAMBO ESALEMAKI NA NZELA YA KOSALELA --> KOKESENISA MALAMU MPE MABE (Ebreo 5:12-14).*

Eteni oyo ya mibale endimisi solo yango kaka wana longwa na banzeneneke ya sika.

MALOA YA NTINA YA GRIKI

“**Malamu**” — **G18 agathos** — malamumu na ezaleli na yango mpe na misala na yango, epesaka litomba bolamu oyo elongaka mabe ezali bolamu oyo **ESALAKA** bolamu (Romans 12:21; Acts 10:38)

“**Malamu**” — **G2570 kalos** — malamumu — sembo, na bosolo, na botungisami te
malamumu oyo makokani ya kotangisama ekomonaka mpe ekoyambaka na makasi (Hebrews 5:14; 1 Thessalonians 5:21)

“**mabe**” — **G2556 kakos** — mabe, mabe, ezanga ntina na bomoto na yango
mabe oyo esengeli kolandama te (3 Yoane 11) mpe esengeli kolonga yo te (Baroma 12:21)

“**mabe**” — **G4190 poneros** — mabe, moto mabe, oyo asalaka mpasi — kosala makasi mpo na kosala mabe
mabe masengeli koyinama (Baroma 12:9), mpe elilingi na yango nyonso esengeli koyokama mosika (1 Batesaloniki 5:22)

“**Kolonga**” — **G3528 nikao** — kolonga, kozwa elonga, kolonga na etumba
Liloba yango kaka ezali na kati ya Baroma 12:21 mpe Emoniseli 2:7 — moto oyo alongi akolia na nzete ya bomoi

“**nzete**” — **G3586 xylon** — nzete, mabaya, nzete

nzete oyo amemaki masumu na biso na likolo na yango (1 Petro 2:24) na nzete ya bomoi (Emoniseli 22:2) ezali liloba moko

“akosamaki” — G1818 exapatao — kokosa mobimba, kobungisa nzela

Lingala ya nyoka etikalaki ndenge moko wana — kobungisa makanisi mosika na liloba ya pete ya Nzambe (2 Bakolinto 11:3)

“lifuti” — G3800 opsonion — lifuti oyo bafuti, mbano oyo ebongi

likolangi ekomamaki na mokolo mobimba: lifuta ya lisumu ezali liwa (Baroma 6:23)

“Lokoso” — G1939 epithumia — Mposa monene, mposa ya kolinga makasi, mposa mabe

moko ya bikuke misato oyo nzete efungolaki liboso (1 Yoane 2:16)

MAKAMBO YA NTINA YA EBREU

“mabe” — H7451 ra — mabe, mabe, mpasi, minyoko

liloba moko mpo na ekela ya mabe mpe mokolo ya mabe — ndambo ya molili ya boyebi ya nzete (Genesis 2:9; Genesis 6:5)

“Malamu” — H2896 towb — malamu — esengisi, ekoiki, malamu

liloba oyo Nzambe alobaki likolo ya misala na ye nyonso liboso moto azwa boyebi (Genèse 1:31)

“koyeba” — H3045 yada — koyeba, komona (na mayele), kokesenisa

Koyeba ezali lisumu te — koyeba mosika na Nzambe ezali lisumu (Genèse 3:5; Genèse 3:22)

“boya” — H3988 ma'as — kobwaka, koboya, kotiola

Liloba ya Nzambe emonisami polele mpo na kotelemela mabe (Yisaya 7:15)

“pona” — H977 bachar — kopona, kopona moto, kopona eloko

Liloba ya Nzambe emipesi na oyo ezali malamau (Ezaya 7:15; Malako ya Mibale 30:19)

“likolo” — H5493 sur — kopengwa, kolongola

lokolo ezali kotosa oyo motema esosolaka — longwa na mabe (Nzembo 34:14; Masese 3:7)

“akosamaki” — H5377 nasha — kokosa, kobungisa nzela

Lisolo ya mwasi ye moko na ntina na kokweisama, na monoko na ye moko (Genèse 3:13)

“koyoka” — H8085 shama — koyoka, koyoka malamau, kososola

Motema ya bososoli oyo Salomo asengaki ezali, na Ebre, motema ya koyoka (1 Bakonzi 3:9)

LIKAMA YA EBANDELI

Ba-Ebre 5:14 Bilei ya makasi ezali mpo na mikolo, ba-oyo bayebi kokesenisa malamau mpe mabe.

[G2556 kakos ■] [G2570 kalos ■] [G1253 diakrisis ■] [G1128 gymnazo ■] [G145 aistheterion ■]

[G5046 teleios ■]

BILEI YA MAKASI → MAYOKI OYO EMESANI MPO NA KOSALELA YANGO → KOKESENISA MALAMAU MPE MABE.

(Makanisi na ngai ya moko — "exercised" ezali gymnazo (G1128, exercise), kolakisama ndenge moto alakisamaka na mateya ya ntango molai, mpe "senses" ezali aistheterion (G145, senses), biteni oyo eyokaka. Bososoli epesamaka te na moto ya goyigoyi; ekolaka na kosalela yango. Mwana moke ayebi elengi mpe bololo; bato bakoli bayebi malamau mpe mabe — mpe molakisi ezali liloba ya bosembo (Ebre 5:13).)

I. NZETE — BOYEBI YA MALAMAU (H2896 TOWB) MPE MABE (H7451 RA) OZWAMI MOSIKA NA NZAMBE

A. 2 Bakolinto 11:3 Nzokande, nazali kobanga ete makanisi na bino ebeba mpe epengwisa bino mosika na nzela ya solo mpe ya peto na miso ya Klisto, ndenge nyoka ekosaki Eva na mayele na yango ya mabe.

[G1818 exapatao ■]

NYOKA AKOSAKI EVA NA MAYELE NA YE YA MABE → MAYELE EBEBI LONGWA NA BOSOTOSOTO OYO EZALI NA KATI YA KRISTO.

(Makanisi na ngai moko — Polo azali kotala nsima na elanga mpe azali komona likama moko wana ezali kaka kosala. Motema oyo elongwe na liloba ya polele ya Nzambe ezali motema oyo emipesi lisusu mpo na kokosama. Nzete yango ezalaki kopesa boyebi, kasi elingo ya solo ya nyoka ezalaki ya kolongola mwasi na bopete ya oyo Nzambe alobaki ya solo.)

B. Barome 6:23 Pamba te lifuti ya lisumu ezali kufa, kasi likabo ya ofele ya Nzambe ezali bomoi ya seko kati na Yesu-Klisto, Nkolo na biso. **[G3800 opsonion ■]**

PAMBA TE LIFUTI YA LISUMU EZALI KUFA → KASI LIKABO YA OFELE YA NZAMBE EZALI BOMOI YA SEKO KATI NA YESU-KLISTO, NKOLO NA BISO.

(Makanisi na ngai ya moko — likebisi oyo epesamaki na nzete ezalaki te bobangisi oyo elekaki elongo na Edene. Polo abengi mobeko wana kaka na nkombo na yango ya mobimba: lifuti ya lisumu ezali liwa. Kasi vese kaka wana etikeli ekuke mosusu polele — likabo ya ofele ezali bomoi.)

C. 1 Yoane 2:16 pamba te nyonso oyo ezali kati na mokili, lokola baposa mabe ya nzoto, posa makasi ya konduka biloko oyo miso ezali kolula, mpe lofundu mpo na biloko; ewuti na Tata te, kasi ewuti na mokili. **[G1939 epithumia ■]**

POSA YA MOSUNI + POSA YA MISO + LOLENDU YA BOMOI → EWUTI TE EPAI YA TATA, KASI EWUTI NA MOKILI.

(Makanisi na ngai ya moko — Molongo ya biloko misato ya Yoane ekokani mpenza na nzete: eleke mpo na kolya ezali molende ya mosuni, ekoki kobenda miso ezali molende ya miso, mpe elukamaki mpo na kokómisa moto na bwanya ezali lolendo ya bomoi. Bikuke wana misato oyo nyoka afungolaki na nzete ya liboso, azali kaka kofungola yango na likamwisi nyonso banda wana.)

D. Ebandeli 3:22 Yawe Nzambe alobaki: «Tala, moto akomi lokola moko kati na biso mpo na koyeba malamumu mpe mabe. Sik'oyo, esengeli te kopesa ye nzela ya kotia loboko na ye mpo na kozwa lisusu mbuma ya nzete ya bomoi mpe kolia yango, noki te awumela libela na bomoi.» **[H3045 yada ■]**

MOTO AKOMI LOKOLA MOKO WA BISO, MPO NA KOYEBA MALAMU NA MABE → NOKI ASEMBOLA LOBOKO MPO NA KOLIA MPE NA NZETE YA BOMOI, MPE AZALA NA BOMOI LIBELA.

(Makanisi na ngai moko — kokangama ya nzela ezalaki bolamu. Moto akweyaki na mabe, kolia bomoi mpe kozala na bomoi libela na ekelamo wana ebukana, akozala mabe kozanga nsuka. Nzambe akangaki nzela mpo ete akoka kofungola yango lisusu na Mwana na Ye — Emoniseli 2:7 ezali kofungola oyo Ebandeli 3:22 ekangaki.)

II. MOTEMA YA MOTO — MABE (H7451 RA) KAKO NA NTANGO NYONSO

A. Malako 7:21 Pamba te, ezali wuta na kati, na motema penza ya moto nde ewutaka makanisi mabe, kindumba, moyibi, koboma **[G2556 kakos ■]** (22) ekobo, lokoso ya mbongo, kanda, mayele mabe, pite, likunya, songisongi, mafinga, lolendo mpe makambo nyonso mosusu ya mabe. (23) Makambo nyonso wana ya mabe ewutaka kati na moto, mpe yango nde ekomisaka moto mbindo.

PAMBA TE, EZALI WUTA NA KATI, NA MOTEMA PENZA YA MOTO NDE EWUTAKA MAKANISI MABE → MAKAMBO NYONSO WANA YA MABE EWUTAKA KATI NA MOTO, MPE YANGO NDE EKOMISAKA MOTO MBINDO.

(Makanisi na ngai ya moko — Yesu alobeli ntina yango polele: ezali te oyo ekotaka epai ya moto, kasi oyo ebimaka na motema. Boyebi ya nzete ekotaki mpenza kuna, na motema, mpe banda wana motema ekómi kobongola yango na mabe.)

B. Jeremi 4:22 «Bato na Ngai bazali bazoba, bayebi Ngai te; bazali bana bazangi bososoli, bazali na mayele te, bayebi kaka kosala mabe, kasi bayebi kosala bolamu te.» **[H3045 yada ■] [H3190 yatab ■] [H7489 ra'a' ■] [H2450 chakam ■] [H3045 yada ■]**

MAYELE MPO NA KOSALA MABE + KOSALA MALAMU BOYEBI TE.

(Makanisi na ngai moko — tia boyebi mibale wana esika moko: bayebi ngai te, mpe mpo na kosala malamumu, bazangi boyebi — yada (H3045, koyeba) na bisika nyonso mibale, liloba yango moko ya Genèse 3:22. Moto abombaki boyebi ya mabe mpe abungisaki boyebi ya Nzambe; yango nde mbuma mobimba ya nzete wana.)

C. Jeremi 17:9 Motema eleki biloko nyonso na lokuta mpe ekoki kobika te; nani akoki koyeba yango? **[H3045 yada ■] [H605 anash ■] [H6121 aqob ■] [H3820 leb ■]**

MOTEMA = MOKOSI KOLEKA BILOKO NYONSO + MABE MPENZA.

(Makanisi na ngai moko — "mabe koleka ndelo" ezali anash (H605, mabe): kobela oyo eleki nzoto ya kobika. Mpe tala motuna — nani akoki KOYEBA yango? Moto oyo azwaki boyebi ya malamumu mpe ya mabe akoki ata koyeba motema na ye moko te.)

D. Malashi 2:17 Bolembisi Yawe na maloba na bino mpe bozali lisusu kotuna: «Tolembisi Yo na likambo nini?» Ezali tango bozali koloba: «Moto oyo asalaka mabe azali malamumu na miso ya Yawe, mpe Yawe asepelaka na ye» to mpe «Wapi Nzambe ya bosembo?» **[H2896 towb ■] [H7451 ra ■]**

MOTO NYONSO OYO ASALAKA MABE AZALI MALAMU NA MISO YA NKOLO → WAPI NZAMBE YA KOSAMBISA?

(Makanisi na ngai — motema ya lokuta ekotelemaka te na kosala mabe. Na nsuka, ekobengaka mabe ete malamumu, mpe ekoloba ete Nkolo andimi yango. Baprofeta mibale bakeseni, kasi likebisi moko.)

III. LOBIANGI — BOYA (H3988 MA'AS) MABE, PONA (H977 BACHAR) MALAMU

A. Ezayi 7:15 Mwana yango akomela kaka miliki mpe mafuta ya nzoyi kino tango akoyeba koboya mabe mpe kopona bolamu. **[H2896 towb ■] [H977 bachar ■] [H7451 ra ■] [H3988 ma'as ■] [H3045 yada ■]**
YEBA KOBOYA MABE + KOPONA MALAMU.

(Makanisi na ngai ya moko — liloba oyo elobelami mpo na mwana oyo akombwami koleka mwa moke liboso na yango: Tala, elenge mwasi akozwa zemi, akobota mwana mobali, mpe akopesa ye nkombi Emanwele (Yisaya 7:14). Moto moko ayaki oyo ayebaki koboya mabe mpe kopona bolamu, mpe akweaki ata mokolo moko te.)

B. Banzembo 97:10 Bino bato oyo bolingaka Yawe, boyina mabe! Yawe abatelaka bomoi ya bayengebene na Ye mpe akangolaka bango na maboko ya bato mabe. **[H8104 shamar ■] [H7451 ra ■] [H8130 sane ■] [H157 ahab ■]**

BINO BOLINGAKA NKOLO → BOYINA MABE.

C. Masese 3:7 Tika ete omimonaka te moto ya bwanya na miso na yo moko; tosa Yawe mpe longwa na mabe. **[H7451 ra ■] [H5493 sur ■] [H3372 yare ■] [H2450 chakam ■]**

KOMIMONA MAYELE TE NA MISO NA YO MOKO → KOBANGA YAWE + KOLONGWA NA MABE.

(Makanisi na ngai moko — "moto ya bwanya na miso na yo moko" ezongisi likanisi na biloko oyo nzete yango ezalaki komeka na yango: elengi na miso, mpe ekoki koluka mpo na kokómisa moto na bwanya — lolendo yango kaka ya bomoi oyo elobelami na 1 Yoane 2:16. Kobanga Nkolo sikawa eteleme esika oyo bwanya wana ya lokuta ezalaki liboso.)

D. Banzembo 37:27 Zala mosika na mabe mpe sala bolamu, okovanda na mokili mpo na libela; **[H7931 shakan ■] [H2896 towb ■] [H7451 ra ■] [H5493 sur ■]**

ZALA MOSIKA NA MABE + SALA BOLAMU → OKOVANDA NA MOKILI MPO NA LIBELA.

(Makanisi na ngai — tia yango pene na Genèse 3:22, esika moto abombamaki mpo ete alia te mpe azala na bomoi ya seko na ezaleli ya kobukana. Awa liloba elobi, longwa na mabe, mpe sala malamumu, mpe fanda seko na seko. Nzela ya kozonga na "seko" ebandaka na kolongwa na mabe.)

IV. KOSOSOLA NA NZELA YA LILOBA — MAKAMBO YA KOYOKA EZALI YA KOMESANA (G1128 GYMNAZO) MPO NA KOSALELA MINGI

A. 1 Bakonzi 3:9 Boye, pesa na mowumbu na Yo motema ya mayele mpo na kokamba bato na Yo mpe kososola malamumu mpe mabe. Pamba te, nani akolonga kokamba ebele ya bato na Yo oyo? **[H7451 ra ■] [H2896 towb ■] [H995 bin ■] [H3820 leb ■] [H8085 shama ■]**

MOTEMA YA BOSOSOLI → MPO NA KOKESENISA MALAMU NA MABE.

(Makanisi na ngai moko — "kososola" awa ezali shama (H8085, koyoka): motema oyo eyokaka. Bokweyi eyaki na nzela ya litoyi, tango mwasi ayokaki mongongo ya nyoka; bososoli eyaka mpe na nzela wana kaka, tango motema eyokaka Nzambe. Mpe "mabe" ezali ra (H7451, mabe) — liloba moko kaka na mabe ya nzete.)

B. Ba-Ebre 5:13 Nzokande, moto nyonso oyo atikalaka kaka na miliki azali mwana moke mpe ayebi te liloba oyo eteyaka bosembo. **[G1343 dikaiosyne ■] [G3056 logos ■] [G552 apeiros ■]**

MILIKI → AZANGI BOYEBI NA LILOBA YA BOSEMBO.

(Makanisi na ngai — koyeba malamumu mpe mabe ezali mayele na kati ya LOBA. Nzela ezali te bambula, to mayoki, kasi liloba ya bosembo esalelami.)

C. 1 Batesalonika 5:21 kasi bomekaka nyonso na mozindo mpe bosimba oyo ezali malamumu. **[G2570 kalos ■] [G2722 katecho ■] [G1381 dokimazo ■]**

MEKA MAKAMBO NYONSO → SIMBA MAKASI OYO EZALI MALAMU.

D. 1 Batesalonika 5:22 Boboyaka mabe ya lolenge nyonso. [G4190 ponereros ■] [G1491 eidos ■] [G567 apecho ■]

BOBOYAKA MABE YA LOLENGE NYONSO.

(Makanisi na ngai moko — "kotalela" ezali dokimazo (G1381, kotalela): komeka, ndenge bametalaka bibende na móto. Makanisi oyo etangisami emekaka liboso mpe esimbaka makasi na nsima; mpe eloko nyonso oyo emonani ezali mabe, ata kaka lolenge na yango, elongolamaka.)

E. Barome 16:19 Pamba te bato nyonso bayebi botosi na bino, mpe motema na ngai etondaka mingi na esengo mpo na bino. Kasi nalingi ete bozala bato ya bwanya mpo na kosala bolamu, mpe bato oyo bazangi mbeba mpo na oyo etali mabe. [G2556 kakos ■] [G185 akeraios ■] [G18 agathos ■] [G4680 sophos ■]

MAYELE NA OYO EZALI MALAMU + POLELE NA MAKAMBO EZALI MABE.

(Makanisi na ngai moko — "sipol" ezali akeraios (G185, sipol): oyo esangani na eloko mosusu te. Nyoka elakaki bwanya na nzela ya koyeba mabe; Nzambe apesaka bwanya oyo eleki malamumu — bwanya na oyo ezali malamumu, mpe sipol na oyo ezali mabe. Kasi na mabe, bozala lokola bana mike; kasi na mayele, bozala bato ya kokola (1 Bakolinti 14:20).)

V. LONGA (G3528 NIKAO) — MALAMU EMELI MABE KATI NA KRISTU

A. Misala ya Bantoma 10:38 ndenge nini Nzambe atondisaki Yesu ya Nazareti na Molimo Mosantu mpe na nguya, mpe ndenge nini atambolaki bipai na bipai mpo na kosala bolamu mpe kobikisa bato nyonso oyo bazalaki na se ya nguya ya Satana, pamba te Nzambe azalaki elongo na Ye. [G1228 diabolos ■] [G2616 katadynasteuo ■] [G2390 iaomai ■] [G2109 euergeteo ■]

YESU ATAMBOLAKI BIPAI NA BIPAI MPO NA KOSALA BOLAMU → ABIKISAKI BATO NYONSO OYO BAZALAKI NA SE YA NGUYA YA SATANA.

(Makanisi na ngai ya moko — malamumu na mabe ekutanaka esika moko awa, mpe malamumu elongaka na kokutana nyonso: abikisaki BATO NYONSO oyo bazalaki konyokwama. Mpo na ntina oyo Mwana na Nzambe amonisamaki — mpo na kobebisa misala ya Zabolo (1 Yoane 3:8).)

B. 3 Yoane 1:11 Molingami na ngai, komekolaka mabe te, mekolaka nde bolamu. Moto oyo asalaka bolamu azali ya Nzambe, kasi moto oyo asalaka mabe ayebi Nzambe te. [G2554 kakopoieo ■] [G15 agathopoieo ■] [G18 agathos ■] [G2556 kakos ■] [G3401 mimeomai ■]

KOLANDA TE OYO EZALI MABE + KOLANDA OYO EZALI MALAMU → MOTO OYO ASALAKA MALAMU AZALI WA NZAMBE.

C. 1 Petelo 3:11 asengeli kokima mabe mpe kosala bolamu, koluka kimia mpe kokoba na yango [G1377 dioko ■] [G1515 eirene ■] [G2212 zeteo ■] [G18 agathos ■] [G2556 kakos ■] [G1578 ekkolino ■]

KIMA MABE + SALA BOLAMU → LUKA KIMYA, MPE LANDA YANGO.

(Makanisi na ngai — oyo ezali maloba ya solo ya Nzembo 34:14, ekomamaki lisusu na Petelo epai ya bapaya. Bikangano mibale, mongongo moko.)

D. Barome 12:21 Kotika te ete mabe elonga na yo, kasi lukaka nde kolonga mabe na nzela ya kosala bolamu. [G18 agathos ■] [G3528 nikao ■] [G2556 kakos ■] [G3528 nikao ■]

KOTIKA TE ETE MABE ELONGA NA YO → KASI LUKAKA NDE KOLONGA MABE NA NZELA YA KOSALA BOLAMU.

(Makanisi na ngai ya moko — nikao (G3528, koleka na nguya): koleka, kolonga elonga. Mabe esengeli te kaka koboya yango; esengeli KOLONGA yango, mpe ebundeli ezali bolamu. Tala esika bakosalela liloba oyo lolenge moko na se: na moto oyo alongi — nikao — akopesa ye lotomo ya kolia na nzete ya bomoi (Revelation 2:7). Akomela kufa na elonga (Isaiah 25:8).)

MONOKO YA BATO MIBALE — LONGWA NA MABE, SALA MALAMU, KATISAMA NA MONOKO YA BATO MIBALE TO MISATO

Amosi 5:14 Bolukaka kosala bolamu, kasi mabe te, mpo ete bokoka kobika. Boye, Yawe Nzambe, Mokonzi ya mampinga, akozala elongo na bino, ndenge kaka bozali koloba yango. [H2421 chayah ■] [H7451 ra ■] [H2896 towb ■] [H1875 darash ■]

LUKA-LUKA BOLAMU, KASI TE MABE → MPO ETE BOZALA NA BOMOI + NKOLO AKOZALA NA BINO.

Amosi 5:15 Boyinaka kosala mabe, kasi bolingaka nde kosala bolamu; bolukaka bosembo tango bozali kosambisa. Tango mosusu Yawe, Mokonzi ya mampinga, akoyokela ndambo ya bato oyo bamikomisasi mbindo te mawa kati na libota ya Jozefi. [H4941 mishpat ■] [H3322 yatsag ■] [H2896 towb ■] [H157 ahab ■] [H7451 ra ■] [H8130 sane ■]

BOYINAKA KOSALA MABE + BOLINGAKA NDE KOSALA BOLAMU.

Banzembo 34:15 (KJV 34:14) Zala mosika na mabe mpe sala bolamu, luka kimia mpe koba na yango. [H7291 radaph ■] [H7965 shalom ■] [H1245 baqash ■] [H2896 towb ■] [H7451 ra ■] [H5493 sur ■]
ZALA MOSIKA NA MABE + SALA BOLAMU.

Barome 12:9 Tika ete bolingo ezalaka na lokuta te! Boyinaka makambo mabe, bokangamaka makasi na makambo malamumu. [G18 agathos ■] [G2853 kollao ■] [G4190 poneros ■] [G655 apostygeo ■] [G505 anypokritos ■] [G26 agape ■]

BOYINAKA MAKAMBO MABE + BOKANGAMAKA MAKASI NA MAKAMBO MALAMU.

(Makanisi na ngai ya moko — mobateli-bibwele moko ya Tekoa (Amosi 7:14), mokonzi moko ya Isalaele, mpe ntoma moko epai ya Bapagano. Na monoko ya batatoli mibale to misato likambo nyonso ekokoka kondimama (2 Bakolinti 13:1), mpe nsinga oyo esalemi na mikoto misato ekokufa noki te (Mosakoli 4:12). Minoko misato, mabondeli mibale, mokumba moko: kotika mabe mpe kokangama na malamumu — mpe bolingo oyo ezangi lokuta nde ememaka yango na mosala.)

ELILINGI MPE KOKOKISAMA

Shadow Ebandeli 3:13 Yawe Nzambe alobaki na mwasi: — Mpo nini osali bongo? Mwasi azongisaki: — Ezali nyoka nde akosaki ngai, mpe naliaki yango. [H5377 nasha ■]

EZALI NYOKA NDE AKOSAKI NGAI, MPE NALIAKI YANGO.

Fulfillment Barome 5:19 Pamba te ndenge kozanga botosi ya moto moko ekomisasi bato ebele bato ya masumu, ndenge wana mpe botosi ya moto moko ekomisi bato ebele bato ya sembo. [G5218 hypakoe ■] [G3876 parakoe ■]

PAMBA TE NDENGE KOZANGA BOTOSI YA MOTO MOKO EKOMISAKI BATO EBELE BATO YA MASUMU → NDENGE WANA MPE BOTOSI YA MOTO MOKO EKOMISI BATO EBELE BATO YA SEMBO.

Fulfillment 1 Petelo 2:24 Kati na nzoto na Ye, amemaki masumu na biso kuna na ekulusu mpo ete tokoka kokufa na oyo etali masumu mpe tokoka kozala na bomoi mpo na bosembo. Ezali na nzela ya bapota na Ye nde bobikisamaki na bokono. [G2390 iaomai ■] [G3468 molops ■] [G3586 xylon ■] [G399 anaphero ■]

AMEMAKI MASUMU NA BISO KATI NA NZOTO NA YE KUNA NA EKULUSU → MPO TOKOKA KOZALA NA BOMOI MPO NA BOSEMBO.

(Makanisi na ngai ya moko — elili: mwasi alobaki polele, nyoka ekosaki ngai, mpe nalei. Kokokisama: na kozanga botosi ya moto moko, bato mingi bakomaki basumuki, kasi na botosi ya Moko, bato mingi bakomi bato ya sembo — mpe Ye oyo atosaki amemaki masumu na biso na nzoto na Ye moko likolo ya nzete, mpo ete biso, tokufa na masumu, totambola na bosembo. Bokosi oyo ezalaki na elanga ezali kolongolama na botosi oyo ezalaki na ekulusu.)

KOSUKISA

Emoniseli 2:7 Tika ete moto oyo azali na matoyi mpo na koyoka ayoka makambo oyo Molimo azali koloba na Mangomba! Moto oyo akolonga, nakopesa ye nzela ya kolia mbuma ya nzete ya bomoi, oyo ezali kati na Paradizo ya Nzambe.» [G3857 paradeisos ■] [G2222 zoe ■] [G3586 xylon ■] [G5315 phago ■] [G3528 nikao ■]

EPAI YA MOTO OYO ALONGI → AKOLIA NA NZETE YA BOMOI OYO EZALI NA KATI YA PARADISO YA NZAMBE.

Emoniseli 22:2 Ezalaki kotiola na kati-kati ya balabala monene ya engumba. Na esika oyo ebale ekabwanaki na biteni mibale, ezalaki na nzete ya bomoi oyo ebotaka bambuma mbala zomi na mibale na mobu, elingi koloba ete ebotaka bambuma sanza na sanza; mpe makasa na yango ebikisaka bikolo. [G1484 ethnos ■] [G2322 therapeia ■] [G2222 zoe ■] [G3586 xylon ■]

NZETE YA BOMOI → MBUMA NA YANGO SANZA NA SANZA + NKASA MPO NA BOKOLONGONO YA BIKOLO.

(Makanisi na ngai moko — tala nzela mobimba ya boyekoli oyo na mopepe moko: banzete mibale etelemaki na katikati ya elanga. Moto ayokaki mongongo ya lokuta, mpe azwaki boyebi ya bolamu mpe mabe mosika na Nzambe; mpe na mokolo wana kufa ekomelaki ye. Boyebi oyo eyibamaki ekitaki na motema na ye, mpe motema oyo ezalaki na yango ekomaki na lokuta koleka biloko nyonso, na mayele ya kosala mabe, kino ekomaki kobenga mabe bolamu, mpe bolamu mabe. Kasi Nzambe atikaki te moto na nzete oyo aponaki. Atiaki liloba na Ye liboso na ye — koboya mabe, kopona bolamu; kolongwa na mabe, mpe kosala bolamu — mpe apesaki bilei ya makasi, mpo ete na kosalela yango, makanisi ekoka kolakisama mpo na kokesenisa yango mibale. Na nsima ayaki mwana ya elenge mwasi oyo ayebaki mibali te. Aboyaki mabe mpe aponaki bolamu, mpe alembaki ata mokolo moko te. Atambolaki kosalaka bolamu, mpe amemaki mabe na biso na nzoto na ye moko likolo ya nzete. Mpe na nzete wana, nzela ya kokende na nzete ya bomoi, oyo ekangamaki wuta na Edene, eteleme polele. Oyo moto abungisaki na kolia, Nzambe apesi yango lisusu na kolia: na oyo alongi, akopesa ye nzela ya kolia na nzete ya bomoi. Na ebandeli ya buku, nzete moko eteleme ebatelami; na nsuka ya buku, nzete moko eteleme na bonsomi mpo na moto nyonso oyo alongi, mpe makasa na yango ezali mpo na kobikisa bikolo. Bolamu ekimaki mabe te kaka — bolamu elongi mabe. Banda na litoyi, simba liloba makasi, mpe suka na kolia nzete wana.)

MOKAPO MOKE YA MOMEKANO

1. Genèse 2:17 — Mokolo oyo okolia yango, okokufa solo:

- a) kozala na bwanya
- b) okokufa
- c) kokóma lokola banzambe

2. Yisaya 7:15 — Akomela miliki mpe mafuta ya nzoyi, mpo na koyeba:

- a) koboya mabe, mpe kopona bolamu
- b) kopona mabe, mpe kobóya malamau
- c) kososola makanisi ya motema

3. Amos 5:14 — Bolukaka kosala bolamu, kasi mabe te, mpo ete:

- a) kotelema na ekuke
- b) koyokela batikali mawa
- c) kobika

4. Yirimia 17:9 — Motema eleki biloko nyonso na lokuta mpe ekoki kobika te; nani akoki koyeba yango?:

- a) mabe
- b) zoklo
- c) elembo

5. Baebale 5:14 — Bilei ya makasi ezali mpo na mikolo, ba-oyo bayebi kokesenisa malamau mpe mabe, na ntina ya:

- a) boyebi
- b) kosalela
- c) mibu

6. Baroma 16:19 — Nalingi ete bozala bato ya bwanya mpo na kosala bolamu, mpe:

- a) kimya
- b) kokabwana
- c) bazangi mbeba

7. Emoniseli 2:7 — Moto oyo akolonga, nakopesa ye nzela ya kolia mbuma ya:

- a) mana ebombama
- arbre ya bomoi
- c) mbuma ya nzete ya vino

ÉYANO YA SOLO: 1-b, 2-a, 3-c, 4-a, 5-b, 6-c, 7-b

BOYEBI EYA LOKETO YA BOYEKOLI OYO

→ NDENGE ELILI EKOMEMAKA POLE: NZETE MIBALE ETELEMAKI NA ELANGA. NA NZETE YA BOYEBI, LIWA EYAKI; NA NZETE YA EKULUSU, LIWA ELONGWAKI, MPE NZETE YA BOMOI EFUNGWAMI. KOMONA NZETE YA LIBOSO ESALISAKA BISO KOMONA NDENGE NZETE YA SUKA EZALI MALAMU (EBANDELI 2:9 → 1 PETELO 2:24 → EMONISELI 2:7).

NDENGE BOYOKANI YA SIKA EMEMI LILOBA KAKA MOKO: PETELO AKOMELI BAPAYA MALOBA WANA KAKA OYO DAVIDI AYEMBAKI — LONGWA NA MABE, MPE SALA MALAMU (NZEMBO 34:14 → 1 PETELO 3:11). ETINDA ETIKALAKI KOBONGWANA TE. KASI BOYOKANI YA SIKA EBAKISI NGUYA, PAMBA TE NZAMBE APAKOLAKI YESU YA NAZARETI, OYO ATAMBOLAKI KOSALA MALAMU (MISALA 10:38).

→ NDENGE MALOBA EZALI NA NTINA: "KOZANGA BOTOSI" NA BAROMA 5:19 EZALI PARAKOE (G3876, KOZANGA BOTOSI), KOYOKA MABE; "BOTOSI" EZALI HYPAKOE (G5218, BOTOSI), KOYOKA OYO EPESAKA MBUMA. KOKWEA EYAKI NA NZELA YA LITOYI, MPE BONGO MPE KONDIMA (BAROMA 10:17). MPE MOTEMA YA BOSOSOLI YA 1 BAKONZI 3:9 EZALI NA EBRE MOTEMA OYO EYOKAKA, SHAMA (H8085, KOYOKA).

→ NDENGE OYO ETALI MOYUDA MPE MOPAGANO: MISALA YA BANTOMA 10:38 ESAKOLAMAKI NA NDAKO YA KORNELIO, MOPAGANO. MPE NKASA YA NZETE YA BOMOI EZALI MPO NA KOBIKISA BIKOLO (EMONISELI 22:2). KATI NA EKOLO NYONSO, MOTO OYO ABANGAKA YE MPE ASALAKA MAKAMBO YA SEMBO ANDIMAMI NA YE (MISALA YA BANTOMA 10:35).

NDENGE OYO LIKAMBO OYO ETALI YO: MEKÁKÁ BILOKO NYONSO; KANGAMA NA OYO EZALI MALAMU (1 TESALONIKI 5:21). MAYOKI MAKOLISAMAKA NA KOSALELA YANGO (EBRE 5:14). ZALÁ MOSALI YA LILOBA, KASI MOYOKI KAKA TE (YAKOBO 1:22), MPE BOKESANI EKOKOLA.

NDIMBOLA NA YANGO MPO NA BOMOI YA SEKO: ELOKO OYO EBUNGISAMAKI NA KOLIA, EZALI KOPESAMA LISUSU NA KOLIA. NA MOTO OYO ALONGI, AKOPESA YE NZELA YA KOLIA NA NZETE YA BOMOI (EMONISELI 2:7). LONGWA NA MABE, SALA MALAMU, MPE FANDA SEKO NA SEKO (NZEMBO 37:27).

NZELA YA MWA MOBEMBO: NZEMBO 34 ELOBI: MEKA MPE MONA ETE NKOLO AZALI MALAMU (NZEMBO 34:8), LIBOSO YA KOLOBA: LONGWA NA MABE, MPE SALA MALAMU (NZEMBO 34:14). MONOKO OYO EMEKI BOLAMU EZALI NA MOSAMBISI YA SIKA YA MABE. LANDA LIKAMBO YA KOLIA NA MOKANDA MOBIMBA: EBANDELI 3:12 → NZEMBO 34:8 → YOANE 6:51 → EMONISELI 2:7.

EMONISELI EKOKI KOZALA: NZETE OYO LIKOLO NA YANGO AMEMAKI MASUMU NA BISO (1 PETELO 2:24) MPE NZETE YA BOMOI (EMONISELI 2:7; 22:2) EZALI LILOBA MOKO YA GREKE, XYLON (G3586, NZETE). [BAVERSE ESANGISAMI ESIKA MOKO — MOKO TE NA BANGO AMONISI YANGO YE MOKO] (MAKANISI NA NGAI MOKO — NA NZETE MOKO, MABE EMIPESAKI LIKOLO YA MALAMU, MPE EBUNGAKI. BANDA NA NZETE WANA, NZELA YA KOKOMA NA NZETE MOSUSU EFUNGWAMI. NZETE MOKO EZWAKI LIWA MPO NA BISO, MPO ETE NZETE MOSUSU EPESA BISO BOMOI.)

OSENGELI KOSALA NINI PONA KOBIKISAMA?

Talá boyekoli na biso ya Biblia — "Nasengeli Kosala Nini mpo na Kobikisama"

SOURCES & CREDITS

Scripture: Lingala Bible (CC BY-SA 4.0) — a redistributable edition, looked up exactly and never machine-translated.

Alternate chapter/verse numbering reconciled with STEPbible TVTMS (CC BY 4.0).

Strong's numbering & original-language data: OpenScriptures Hebrew Bible (CC BY 4.0); STEPbible.org — TAHOT/TAGNT/TBESH/TBESG (CC BY 4.0); Robinson-Pierpont Byzantine Majority Text (Public Domain); Strong's dictionary, 1890 (Public Domain).

Typography: Google Noto fonts (SIL Open Font License 1.1).

© SEE MORE JESUS · wanttoseemore.com — shared under Creative Commons Attribution 4.0 (CC BY 4.0).